

GOIGS ALS GLORIOSOS SANTS MÀRTIRS Celdoni i Ermenter

DELS QUALS SE'N VENEREN LES RELÍQUIES A LA VILA DUCAL DE CARDONA

**Puix al Cel regneu joiosos
valents màrtirs de la fe:
Protegiu-nos gloriosos
sants Celdoni i Ermenter.**
Protegiu-nos...

Dotze Sants, i tots germans,
descendiu de noble arrel,
fills de Nona i de Marcel,
fervorosos cristians.
A Lleó, estels tant brillants,
aparegueren primer.
Protegiu-nos...

Dels romans exèrcits n'era
vostre pare, Centurió,
i abraçareu per això
de les armes la carrera.
En valor ningú us supera,
així ho diu el món enter.
Protegiu-nos...

Fresca encara la corona
de llorer que conquistàveu,
altra milícia abraçàveu
que immortal renom us dóna.
El martiri us esperona
i el busqueu amb gran daler.
Protegiu-nos...

Malgrat la folia feresa
de l'impíu Dioclecià,
no deixeu de predicar
la llei santa que heu apresada.
Davant la vostra enteresa
confús queda el pagà fer.
Protegiu-nos...

Amb feixucs ferros lligats
sou portats a Calahorra,
on en fosca i llorda torre
restàreu empresonats.
Allí us vegéreu privats
ai! de tot, fins de l'alè.
Protegiu-nos...

Més el sant Angel de Déu
us retorna amb suaus carícies
i joios us dóna albrícies
del triomf que guanyareu.
Aquell lloc de turment greu
s'és tornat lloc de plaer.
Protegiu-nos...

La creu processional dels sants màrtirs

Quan s'adonen els botxins
de vostra incolumitat,
us assoten sens pietat
duts de ferotges instints.
Fan de vostres carns, bocins,
sa feresa no té fre.
Protegiu-nos...

Sols paraules de perdó
vostres llavis pronuncien
per aquells qui us malferien
amb tanta ràbia i furor.
Perdoneu-los, oh Senyor!
era vostre prec sincer.
Protegiu-nos...

Déu us paga ja abans d'hora,
recollint des de l'alt cel
vostre anell i càndid vel,
de fe i castedat penyora.
A qui vostre cor adora
agraïu tanta mercè.
Protegiu-nos...

Tot corprès, ai! no gosava
el botxí dar l'últim cop,
més no tarda, i com un llop
famolenc, us trossejava.
Vostres caps, cruel, tallava,
i triomfa vostra fe.
Protegiu-nos...

Sou nostre més ric tresor,
nostres joies més preuades,
vostres relíquies sagrades
que guardem amb ver amor.
Compartim tan bell honor,
amb Sellers i Santander.
Protegiu-nos...

De Cardona el prec fervent,
oh sants màrtirs gloriosos!
en vostres cors pietosos
sempre hi troba acolliment.
Tot cantant devotament,
celebrem vostre poder.
Protegiu-nos...

Quan feresta tempestat
amenaça la collita,
vostra intercessió ens evita
veure fer malbé el sembrat.
Al camp, a l'horta i el prat,
deu saó, quan ens convé.
Protegiu-nos...

Als tolits, cecs i trencats,
i a malalts de tota mena,
els torneu la salut plena
si us reclamen confiats.
Poderosos advocats,
que n'heu derramat de bé!
Protegiu-nos...

**Escolteu-nos amorosos,
mantenint-nos en la fe:
Protegiu-nos gloriosos
sants Celdoni i Ermenter.**

Text: Ramon Rovira Badies, prev.

Música i harmonització del Rnd. Dr. Ricard Penina, transcrita per Mn. Josep Casafont, prev.

Musical score for the hymn. It consists of three staves of music with lyrics underneath. The first staff is labeled 'RESCOBLA' and 'TORNADA'. The second staff is labeled 'COBLES'. The lyrics are: 'Puix al cel regneu joiosos valents màrtirs de la fe: protegiu-nos gloriosos Sant Celdoni i Ermenter. Dotze sants, i tots germans, descendiu de noble arrel fills de Nona i de Marcel, fervorosos cristians; a Lleó, estels tant brillants, aparegueren primer.' The third staff is labeled 'TORNADA'.

V Pregueu per nosaltres sants Celdoni i Ermenter R Perquè siguem dignes de les promeses de Jesucrist

P R E G U E M

O Déu que ens permeteu de celebrar el naixement al cel dels vostres sants màrtirs Celdoni i Ermenter, concediu-nos també de poder fruit de la seva companyia a la benaurança eterna. Per N. S. Jesucrist. - R Amén.

De les relíquies dels venerables sants Celdoni i Ermenter, martiritzats a la ciutat de Calahorra, que durant molts anys foren venerades al Monestir de sant Celdoni de Sellers, se'n féu la translació a Cardona el diumenge 19 d'octubre de 1399; foren presidides pel Duc de Cardona, llavors Comte, acompanyat de familiars, cavallers, i la comtessa, segons acta de dita translació, document en poder del Discret Pere Carbonell, notari públic de Cardona en el mateix dia i any. Ramon Folc, segon comte de Cardona, fou el mateix que vint-i-cinc anys després faria ofrena a la seva vila estimada de la imatge de la Verge del Patrocini, el valuós trofeu de guerra en la conquesta de Marsella per les tropes del rei Alfons V.

Lleó és la ciutat que veié néixer sant Celdoni i sant Ermenter, soldats màrtirs. Sant Marcel i santa Nona foren els pares llurs i, amb deu germans, formen la corona de dotze estels que fulguren damunt la testa d'aquell sant matrimoni.

Formaven part de la centúria que comanava llur pare, Marcel. Els dos germans foren martiritzats a Calahorra. Part de les seves relíquies (les dues testes) anaren a parar a Santander, altra part a la mateixa Calahorra, i la major part a Sellers; en breu s'hi bastiria el monestir de sant Celdoni. Com anaren a Sellers? Mossèn Serra i Vilaró creu, com a més provable, que hi foren portades pels cristians que fugien de la invasió sarraïna en l'envestida d'Almanzor, a les terres de l'alta Castella; i morts els qui les portaren per a salvar-les, restaren gairebé oblidades en aquell temps, en el racó de món com eren tots els seus encontorns. El 1524 era inaugurada la cripta davall el presbiteri de l'església de sant Miquel, feta per a guardar les relíquies dels sants màrtirs. Els ducs Ferran, Ramon Folc, costejaren una urna de plata on eren guardades. En 1779, el 14 de setembre, l'Ihm. Sr. Rafael Lasala, bisbe de Solsona, les dipositava en altra urna més vistosa, costejada pels devots amb l'ajut del dotzè Duc de Cardona; era també de plata on hi figurava l'escut d'armes dels llavors ducs de Cardona. Desaparegué juntament amb les preuades relíquies els primers dies de la guerra de 1936.

El 27 de maig de 1940, l'Ihm. Sr. Valentí Comellas, bisbe de Solsona, lliurava unes altres relíquies dels sants màrtirs, tretes del reliquiari de l'església de Sellers, que són les actuals, dipositades de nou a la cripta on són venerades pels devots cardonins i els comarcans.

Testimoni de tot, i la referència, la trobem en llibres dels sants, d'èpoques pretèrites. Abona també el sentit de la devoció els goigs dels quals hem nodrit aquest breu historial. En cas de secada, les santes relíquies eren portades en devota processó fins al Pont de Sant Joan, on s'hi celebrava missa amb la concurrència dels pobles veïns. Antigament, algunes parròquies properes hi venien cada any en peregrinació, a Cardona. Actualment només hi vé la parròquia de Sant Esteve de Pujol, de Planés, el primer dilluns de maig.

BIBLIOGRAFIA

*Puix Deu vos ha dat poder
ab noftres necefsitats,
Sant Celdoni, y Hermenter
fiau noftres Advocats.*

*Nafquereu dins de Leo
per effer interceffors,
ab Deu per los pecadors
quijs tenen en devocio.
Martyrs de perfeccio
puix foreu de Deu tan amats. & c.*

COBLAS DELS GLORIOSOS MARTYRS SANT CELDONI, Y HER- / MENTER, QUE SE CANTAN EN SANTA MARIA DEL MAR, / de la prefent Ciutat de Barcelona. Dos gravats amb la característica de la iconografia dels sants — l'anell i el mocador —. Text a tres col. Corondells dobles. Al peu indulgències. Ab llicència: En Barcelona, en casa de Ioan Iolis al carrer dels Cotoners. Any 1691. Orla remarcada. 37×31'5.

Altra edic. Al mateix tamany. Facsímil CXXIV. Els Goigs. vol. I-II Amades-Coromines. Barcelona 1946-1948. Orbis. Altés impressor. Barcelona.

Altra edic. Facsímil 8'5×13. Pàg. 97 «Los Goigs A Catalunya» Joan Bta. Batlle. 1924. Impremta Altés - Angels 22 i 24. Barcelona.

Altra edic. **COBLES DELS GLORIOSOS / Martyrs Sant Celdoni, y Sant Hermenter, de la / Vila de Cardona.** Gravats distint. Orn. dues cistelles. Text a tres col. Corondells. Barcelona: Per Francifco Suriá, en lo carrer de la Palla. s. a. Orla florejada. Facsímil 8'5×13. Pàg. 67. en «Los Goigs a Catalunya en lo segle XVIII» Joan Bta. Batlle. 1925. Tip. Católica. Barcelona. L'edicció facsímil es pot datar entre 1758/1783. Duu una estrofa d'adopció a Cardona, i el text és exactament el de 1691.

Trobem una edició de MANRESA. TRULLAS. s. a. On reapareix el mateix text de 1691. Encara que no datat es pot considerar impresa vers el 1839. - *Goigs Dels Gloriosos Sants Martirs Hermenter Y Celdoni, / Dels quals se veneren Las Reliquias En La Vila de Cardona.* Gravats gran que s'utilitza en les edic. successives, encara que no és pròpiament el que correspon. Orn. dos àngels músics. Text a tres col. Corondells. Orla. I el peu MANRESA: IMPRENTA DE TRULLAS. 17'5×26 - 22×31.

Altra edic. La tornada és la mateixa, però després el text sofreix variació. Ara les intitulades COBLES, són substituïdes per GOIGS.

*El Ciutat de Lleó,
Per gran ditxa de aquell poble,
De Nona molt Santa y Noble,
Y Marcello Centurió,
Teniu la filiació
Dotfe Sants Canonifats. & c.*

Goigs Dels Gloriosos Martyrs Hermenter, y Celdoni, dels quals se veneran Las Reliquias en la Vila de Cardona. Pàgs. 183/187 de - *Historia dels Sants Martyrs Hermenter y Celdoni dels quals se veneran las Sagradas Reliquias en la Parroquial Iglesia de Sant Miquel de la Vila de Cardona.* Escrito per lo R. Joseph Ignasi Abad, presbytero, y rector de la Parroquial Iglesia de S. Joan Batista de Bergús, Bisbat de Solsona. Batxiller de Theologia, y Examinador Synodal de dit Bisbat. - Ab llicència. 192 pàgs. Cervera En la Eftampa de la Real y Pontificia Univerfitat. Any 1778.

*Puitg Dèu vos ha dat poder.
Y sòu de ell estimats:
Sant Celdoni y Hermenter
Siau nostres Advocats.*

*Quant vosaltres militàreu
En los Exèrcits Romàns*

*A las Estrellas brillants
Vostra fama remontàreu:
Heroisme acreditàreu
Propi dels més grans soldats. & c.*

Gotgs dels Gloriosos Mártirs Hermenter Y Celdoni Dels Qualls Se Veneran Las Reliquias en la Vila de Cardona. Pàgs. 225/230 d'altra edic. com l'anterior i del mateix autor. R. Joseph/Ignasi Abad. AB LLICENCIA. / Barcelona. En la Estampa de Ramon Martí (s. data, però aquest impressor el podem datar entre 1788/1800. 230 pàgs. S'observa un canvi de text en els Goigs i en les estrofes llurs s'hi incorpora — *un anell y un mocador* — que seguirà en el successiu. Abans de la portada s'acompanya un gravat bellíssim d'un aiguafort o coure, que assenyala la pròpia iconografia.

GOTGS / DELS GLORIOSOS MARTYRS / HER- MENTER Y CELDONI, / DELS QUALS SE VENERAN LAS RELIQUIAS EN LA VILA DE CARDONA. Gravats en metall amb la llegenda: S. Celdoni (un escut), S. Hermenter. Exemplar rar. Ornamentació, dos motius petits tipogràfics. Text a tres columnes. Corondells. Orla. S. peu d'impremta. 25×37'5 - 30'5×41'5. Edició bellíssima tant per les seves dimensions com pel gravat, que mideix 11'5×14'5, i que no hem trobat en cap altre full, només en reducció, en la «Historia dels Sants Màrtirs», en l'edicció de Ramon Martí.

Fragment del text. Pàg. 74. Calendari Folklòric d'Urgell. V. Serra i Boldú. 1915. S.A.I.G. Seix & Barral, Herms. Barcelona.

Goigs Dels Glo- - Riosos Sants / Martirs Hermenter - y Celdoni, dels / quals se veneran - las reliquias en / la Vila de - Cardona. Gravats. Orn. tipog. Text a tres col. Corondells. Orla. Manresa: Impremta de Trullás. s. a. Un full a doble pàg. amb un gravat Noguera F. amb la llegenda fora gravat: S. Celdoni Y S. Hermenter / que se veneran en la vila de Cardona. 18'5×27'5 - 21'5×31.

Goigs Dels Glo- - Riosos Sants / Mártirs Hermenter - y Celdoni, dels / quals se veneran - las Reliquias en / la Vila - de Cardona. Gravats. Orn. Flors amb una llaçada. Text a tres col. Corondells. Manresa: Impremta de Martí Trullás, any 1842. Orla. 18'5×27'5 - 21'5×31.

Goigs Dels Gloriosos Sants Martirs Hermenter Y Celdoni, / dels quals se veneran las reliquias en la Vila de Cardona. Gravats. Orn. dues rodones. Text a tres col. Corondells. Orla. Manresa: Impremta de Trullás. s. a. 19×28 - 21'5×31.

Goigs Dels Glo- - Riosos Sants / Martirs Hermenter - y Celdoni, dels / quals se veneran - las reliquias en / la Vila de Cardona. Gravats. Orn. tipog. Text a tres col. Corondells. Orla. Manresa: Impremta de Trullás. s. a. Un full a quatre pàgs. Gravats Noguera F. amb la llegenda fora gravat: S. Celdoni Y S. Hermenter / que se veneran en la vila de Cardona. 18'5×28 - 22×31.

Goigs Dels Gloriosos Sants Mártirs Hermenter Y Celdoni, / dels quals se veneran las reliquias en la VILA DE CARDONA. Gravats. Orn. tipog. Text a tres col. Corondells. Orla. Manresa: Impremta de Joseph Abadal plassa del Olm. - 1876. Un full a quatre pàgs. Gravats Noguera F. amb la llegenda fora gravat: San Celdoni Y San Hermenter. / Que Se Veneran En La Vila De Cardona. 19×28'5 - 22×32.

Goigs Dels Gloriosos Sants Martirs Hermenter Y Celdoni. / dels quals se veneran las reliquias en la VILA DE CARDONA. Gravats. Orn. tipog. Text a tres col. Corondells. Orla. Manresa Impremta de Joseph Abadal plassa del Olm. s. a. Un full a quatre pàgs. Gravats Noguera F. amb la llegenda fora gravat: San Seldoni y San Hermenter. / Que se veneran En La Vila de Cardona. 19×28 - 22×32.

Goigs Dels Gloriosos Sants Martirs Hermenter Y Celdoni. / dels quals se veneran las reliquias en la VILA DE CARDONA. Gravat. Orn. dues rodones. Text a tres col. Corondells. Orla. Manresa: Imprenta de J. Abadal plassa del Olm. s. a. 19×28 - 22×32.

Goigs Dels Gloriosos Sants Martirs Celdoni Y Hermenter / dels quals se veneran las reliquias en la vila de Cardona. Gravat. Orn. Tipog. Text a tres col. Corondells. Orla. MANRESA: IMP. DE LA VDA Y FILL DE ABADAL. s. a. Un full a quatre pàgs. Gravat Noguera F. amb la llegenda fora gravat: Sant Celdoni Y Sant Hermenter / Que'S Veneran En La Vila de Cardona. 18'5×28'5 - 22×32.

Goigs Dels Gloriosos Sants Màrtirs / Celdoni Y Hermenter / dels quals se veneran las reliquias en la vila de Cardona. Gravat. Orn. tipog. Text a tres col. Corondells. Orla. Imp. Vda. e hijos de Abadal. s. lloc. Manresa. s. a. 18'5×29 - 21'5×31'5.

Cal advertir que aquestes dues edic. *Vda. fills d'Abadal*, en la 3.ª línia diu: *De dona molt santa y noble*, i en les altres diu: *de Nona molt santa*

Goigs Dels Gloriosos Sants Màrtirs / Celdoni Y Hermenter / Dels Qualls Se Veneran Les Reliquies En La Vila De Cardona. Gravat Urna reliquiari. Orn. tipog. Text a tres col. Corondells. Orla. Imp. Corominas. Solsona. s. a. Du nihil: Vici 1917.

Goigs dels Gloriosos sants Martirs / CELDONI I HERMENTER / Dels Qualls Se Veneren Les Reliquies En La Vila De Cardona. Gravat Urna reliquiari. Orn. tipog. Text a tres col. Orla. Imp. Pejoan. Cardona. s. any. Du nihil Vici 1917. 19'5×28'5 - 22'5×32.

Goigs Dels Gloriosos Sants Martirs / CELDONI Y HERMENTER / Dels Qualls Se Veneren Les Reliquies En La Vila De Cardona. Gravat Urna reliquiari. Text a tres col. Corondells. Orla. IMP. SANT JOSEP. MANRESA. s. a. Du Nihil: Vici 1917. 18×28 - 22×32.

Goigs Dels Gloriosos Sants Màrtirs / CELDONI Y HERMENTER / dels quals se veneren les reliquies en la vila de Cardona. Tinta bistre. Gravat urna reliquiari. Orn. flors tipog. Text a tres col. Orla. TIPOGRAFIA LA ACADEMICA - BARCELONA. s. a. 19×29 - 21'5×31.

*Pues de nuestra Religion
disteis claro testimonio:
Hemeterio y Celedonio
dispensádnos proteccíon.*

Gozos de los Sts. Hemeterio y Celedonio, mártires. En pàg. 131. El Evangelio en Práctica, de D. Pablo Parrassols y Pi, Pbro. Barcelona. 1872. Libreria de F. Fabra, Suc. de Font. S'acompanya l'hagiografia dels sants. No al·ludeix al text a Cardona.

Edicions Post-1914, en les quals queda establert el text definitiu on s'hi incorporen llurs autors de lletra i música, Ramon Rovira Badias i Ricard Penina, preveres. El text revisat a partir de l'edició de Gener de 1973. Cal esperar-ne llarga existència. Com es pot observar aquesta devoció amb els seus goigs ha passat per múltiples variants i canvis, tot el qual, no ha impedit llur expansió que Cardona ha imprès a llaor dels seus sants màrtirs.

*Puig al cel regneu ditxosos
valents màrtirs de la Fe:
Protegiu-nos gloriosos
Sants Celdoni i Hermenter.*

*Dotze Sants, i tots germans,
descendiu de noble arrel
fills de Nona i de Marcell,
fervorosos cristians;
a Lleó, estels brillants
aparegueren primer.*

Goigs de'ls gloriosos Sants Màrtirs, Celedoni i Hermenter, de'ls quals se'n veneren les reliquies a la vila de Cardona. Volum dels Jocs Florals 1714/1914. Pàgs. 26/27 Barcelona. Tipografia La Académica. 128 pàgs. Autor: Ramon Rovira Badias, prev.

Goigs Dels Gloriosos Sants Martirs / Celdoni i Hermenter / dels quals se'n veneren les reliquies a la Vila de Cardona i Comarca. Gravat tret d'un aiguafort (1800) amb la llegenda: S. Celdoni S. Hermenter. Orn. tipog. Text a tres col. Corondells. Orla. Un full a quatre pàgs. Pàg. centrals en blanc. Amb un gravat gran S. Celdoni S. Hermenter. De. Pauner. ft. Barc. s. peu d'imp. fora gravat lleg: Patrons de la Vila de Cardona i Comarca. 19'5×27'5 - 22×32.

Goigs Dels Gloriosos Sants Martirs / Celdoni i Hermenter / dels quals se'n veneren les reliquies a la Vila de Cardona i Comarca. Gravat que correspon a la hagiografia dels sants, fins ara no observada en distintes edicions. Orn. tipog. Text a tres col. Corondells. Orla. Un full a quatre pàgs. Gravat Pauner. s. peu d'imp. 19×27'5 - 22×31'5.

Altra edic. Un full a quatre pàgs. Gravat Pauner. Imp. Pejoan. Cardona. s. a. 19×28'5 - 22×32.

Altra edic. Un full a quatre pàgs. Gravat Pauner. Imp. Pejoan. Cardona. s. a. 19×28'5 - 22×32.

Altra edic. Un full a quatre pàgs. Gravat Pauner. Imp. Pejoan. Cardona. s. a. tinta bistre. 19×28'5 - 22×32.

Altra edic. Un full a quatre pàgs. Gravat Pauner. Imp. Pejoan. Cardona. s. a. 19×28'5 - 22×32.

Altra edic. Un full a quatre pàgs. Gravat Pauner. Imp. Pejoan. Cardona. s. a. 19×28'5 - 22×32.

Altra edic. Full solt. Imp. Pejoan. Cardona. s. a. 19×28'5 - 22×32.

Altra edic. Full solt. Imp. Pejoan. Cardona. s. a. 19×28'5 - 22×32.

Altra edic. Full solt. Imp. Pejoan. Cardona. s. a. 19×28'5 - 22×32.

Altra edic. Full solt. Imp. Pejoan. Cardona. s. a. 19×28'5 - 22×32. tinta blava. 19×28 - 22×31'5.

Altra edic. Full solt. A. G. Julian. Cardona. s. a. 19×28 - 22×31'5.

Goigs dels Gloriosos / Sants Martirs Celdoni i Ermenter / Excelsos Patrons de la Vila de Cardona. Edició estampada en agradosa recordança de l'Exp. de l'autor que va fer de sa Colh. de Goigs a la sala Biblioteca de la C. de Pensions de Cardona, durant els dies 21 i 22 de maig de 1972. Gravat que no correspon, sinó als sants Gervasi i Protasi, sense la llegenda que conté l'original. Orn. dos gerros. Text a tres col. Text i xilografies, tot antic i anònim. Any del Senyor. 1972. Al verso justificació del tiratge. Estampat per Ricard Vives i Sabaté, a la ciutat de Vilanova i La Geltrú. No conté melodia. 20×29 - 22×32. S'observa que després de l'edició, s'ha afegit al full - Unes paraules de l'editor, volguent-se sincerar de les anomalies observades. Sembla que aquesta edició ha estat retirada per decisió de Cardona.

Altra edic. Un full a quatre pàgs. Text definitiu revisat. Primera edició musicada, on figuren respectivament els autors de la lletra i música. Aquesta música i harmonització deguda al Dr. Mos. Ricard Penina i Ruiz, transcrita de Mos. Josep Casafont, prev., i l'autor del text, Mos. Ramon Rovira i Badias, prev. Edició de la Confraria dels Sants Màrtirs, promoguda per l'actual Prior, Sr. Daniel Ribera i Sala. Gener de 1973. Colh. Torrell de Reus (n.º 595). El gravat correspon a la iconografia dels sants; a més l'acta documental de la translació de 1399. A la pàg. 4.ª Gravat original de Pauner. Edició en paper corrent i especial. 19×28 - 22×31.